

Elders, waar zeker in de 16de eeuw polders voorkwamen, was de term niet gebruikelijk. Bijvoorbeeld in het Westland, waar al in de 13de eeuw toch minstens één polder bestond: de polre tiende bij Monster³⁶), en waar thans een werkgroep zich bezig houdt met de tiende penning kohieren, is men 'in de polder' achter een naam nog niet tegengekomen³⁷).

Philips de Ligne en de tienden van de kleine polder

In 'Polderenburg' heb ik een paar maal een copie genoemd van een oorkonde uit 1583 van Philips, graaf van Ligne, en deze copie eigenaardig en vreemdsoortig gevonden³⁸). Het stuk deed mij vreemd aan van het eerste moment af dat ik het zag in het dossier Polderenburg van het Hoogheemraadschap van Delfland³⁹). Er staat een kruis boven, het begint men 'Inden naem des heyligen drievuldicheyt', het laat Philips met een hele serie titels achter zijn naam te kennen geven en verklaren 'voor allen die desen brieff sullen sien ofte hooren leesen' en het werd op 17 hooimaand (juli) 1583 verleden ten huize van notaris Andries de Kluppele te Gent die ook de minuut in bewaring nam.

Philips de Ligne deed met deze acte afstand van 'alle tienden acksyen ende rechte' die hij had op 'een seecker stuck lant, gelegen in Poldervaert wel bewinterdijckt met een wypwatermolen daer op staende groot sevendalff marge lants wort van outs geseyt de kleyne polder'. Deze behoorde tot zijn tienden genaamd 'mr Heymens ambacht van de Ketel' en was gezamenlijk eigendom van Jan Sasboutsz, poorter van Delft, en juffr. Maria Duyst van Voorhout, die 12 pond Vlaams voor de vrijstelling betaalden.

Hoe de kleine polder Polderenburg werd heb ik in mijn gelijknamige artikel uitvoerig verteld. Aan de copie-acte van Philips de Ligne heb ik toen geen diepgaande aandacht besteed en de copie alleen gezien als een van Lois' bewijsstukken voor zijn Wassenaar-theorie. Het behoorde onder letter C bij de stukken die hij in het najaar van 1652 aan dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland heeft overgelegd⁴⁰). Een vidimus uit 1603 van de acte van 1583, afgegeven door het gerecht van de Kethel en als bewijsstuk bijgevoegd onder letter D, ontbreekt. De bewijsstukken hadden tot doel aan te tonen dat de kleine polder geen minderwaardig buiten- of boezemland was. Daartoe beriep Lois zich in een zeer uitvoerig verweerschrift op de illustere voorgeschiedenis van het poldertje: het zou aan het geslacht Van Wassenaer hebben toebehoord en er zou een